

Çizgili Pijamalı Çocuk

John
Boyne

Tudem
Modern
Klasikler

Çizgili Pijamalı Çocuk

John Boyne

ÇİZGİLİ PİJAMALI ÇOCUK

© 2006, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2006, John Boyne

İlk baskı 2006 yılında, İngiltere'de *The Boy in the Striped Pyjamas* adı ile David Fickling Books tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kitabın Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: John Boyne

TÜRKÇELEŞTİREN: Tülin - Tayfun Törüner

EDİTÖR: Rukiye Düzçay

DÜZELTİ: Ümit Mutlu

SANAT YÖNETMENİ: Geray Gençer

KAPAK İLLÜSTRASYONLARI: Elif Deneç

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Mayıs 2007

Yirmi Altıncı Baskı: Kasım 2016 (3.000 adet)

(İlk yirmi beş baskı toplam 109.000 adet)

ISBN: 978 - 605 - 9604 - 49 - 9

Yayınevi sertifika no: 11945

Matbaa sertifika no: 26886

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Çizgili Pijamalı Çocuk

John Boyne

John Boyne

İrlandalı yazar John Boyne, kırk sekiz dile çevrilen kitapları, elde ettiği büyük satış rakamları ve aldığı uluslararası ödüllerle çağdaş dünya edebiyatının önemli isimlerinden biridir. 2006'da yayımlanan *Çizgili Pijamalı Çocuk* adlı romanı uzun süre *New York Times* Çoksatanlar Listesi'nin başında yer almış ve aynı adla sinemaya uyarlanmıştır. Kitap pek çok uluslararası edebiyat ödülünün de sahibidir.

2010'da *Ormanın Kalbindeki Çocuk* adlı kitabıyla dünyaca ünlü kült masallara gönderme yaparak büyümenin sancılarını ele almış ve kitap edebiyat ortamlarında büyük yankı uyandırmıştır. 2012'de ise *Yanlışlıkla Dünyanın Öbür Ucuna Uçan Çocuk* ile normal, sıradan ve farklı olmak kavramlarını ele alarak edebiyatta öteki kavramını doğrudan yapıtlarına sokan yazarların başında yer almıştır. Yazar 2015 yılında yayımlanan ve İkinci Dünya Savaşı'nın yüzüncü yıldönümü nedeniyle kaleme aldığı *Olduğun Yerde Kal* romanını okurlarına armağan etmiştir. Boyne'un yetişkinler için yazdığı dokuz romanı ve çocuklar için yazdığı beş romanı vardır.

01

Bruno Keşif Yapıyor

Bruno, bir akşamüstü okuldan eve döndüğünde, başı hep öne eğik, gözlerini yerden kaldırmayan hizmetçileri Maria'yı odasında, dolabındaki bütün eşyaları, dört büyük sandığa doldururken bulmuş, çok şaşırılmıştı. Hatta arkaya gizlediği özel eşyalarını bile alıyordu ki onlar kimseyi ilgilendirmezdi.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu, olabildiğince nazik olmaya çalışarak. Birinin, eşyalarını karıştırdığını görmekten mutlu olmasa da; anne, Maria'ya saygılı davranması ve babanın Maria'yla konuştuğu tarzda konuşmaması gerektiğini öğretmişti ona. “Ellerini eşyalarımın çek!”

Maria başını salladı ve arkasındaki merdivenleri işaret etti. Annesi orada belirmişti. Uzun boylu; uzun, kızıl saçlı bir kadındı, saçlarını başının arkasında bir tür file içinde toplamıştı. Söylemek veya inanmak zorunda kalmak istemediği bir şey varmış gibi, sinirli bir şekilde ellerini ovuşturuyordu.

“Anne,” dedi Bruno, ona doğru ilerleyerek, “neler oluyor? Neden Maria eşyalarımı kurcalıyor?”

“Onları topluyor,” diye açıkladı anne.

“Topluyor mu?” diye sorarken bir yandan da son günlerdeki olayları aklından geçiriyordu: Özellikle de yaramazlık yapıp yapmadığını veya söylemesi yasaklanan sözcükleri yüksek sesle kullanıp kullanmadığını... Bu yüzden mi gönderilmek isteniyordu? Ama aklına bir şey gelmedi. Son zamanlarda özellikle herkese karşı çok düzgün davranmıştı. Herhangi bir sorun yarattığını hatırlamıyordu.

“Neden?” diye sordu. “Ben ne yaptım ki?”

Anne kendi yatak odasına gitmişti, Kâhya Lars da onun eşyalarını topluyordu. Kadın içini çekip huzursuzlukla ellerini kaldırdı ve tekrar merdivenlere yöneldi. Bruno onu takip etti, bir yanıt alamadan peşini bırakmayacaktı.

“Anne!” diye ısrar etti. “Neler oluyor? Taşınıyor muyuz?”

“Benimle aşağıya gel,” dedi anne, bir hafta önce Fury’nin yemeğe geldiği geniş yemek odasına doğru ilerleyerek. “Orada konuşalım.”

Bruno aşağıya koştu, anneden önce yemek odasında olmak için, onu geçti. Hiçbir şey söylemeden bir an anneye baktı. Bu

* Fury: İngilizce *hiddet, gazap, öfke* anlamında. Anlam ve ses çağrışımıyla Führer’e gönderme yapılıyor. [E.N.]

sabah makyajını düzgün yapamamış, diye düşündü; çünkü gözlerinin çevresi her zamankinden daha kırmızıydı. Tıpkı başı belaya girip ağladığında kendi gözlerinin olduğu gibi...

“Endişelenmene gerek yok Bruno,” dedi anne, Fury ile yemeğe gelen, uğurlama sırasında kapıyı kapatmak üzere olan babasına el sallayan sarışın güzel kadının oturduğu sandalyeye otururken. “Aslında harika bir macera olacak.”

“Ne macerası?” diye sordu. “Evden gönderiliyor muyum?”

“Hayır, yani, sadece sen değil,” Bir an gülümsemeyi düşünüp sonra vazgeçti. “Hepimiz gidiyoruz. Baban, ben, Gretel ve sen. Dördümüz birlikte.”

Bruno düşündü ve kaşlarını çattı. Gretel’in gönderilmesi umurunda değildi, çünkü o *umutsuz vakaydı*, başına sadece dert açıyordu. Yine de hep beraber gidiyor olmaları biraz haksızlık gibi geliyordu ona.

“Ama nereye?” diye sordu. “Tam olarak nereye gidiyoruz? Neden burada kalamıyoruz?”

“Babanın işi...” diye açıkladı anne. “Ne kadar önemli olduğunu biliyorsun, değil mi?”

“Evet, elbette!” dedi Bruno başını sallayarak. Çünkü eve pek çok ziyaretçi geliyordu: Muhteşem üniformalı erkekler, pis ellerinden uzak durulması gereken daktilolu kadınlar... Hepsini de

babasına karşı her zaman çok nazikti. Aralarında konuşurlarken, onun dikkatle izlenmesi gereken bir adam olduğunu ve Fury'nin onun için büyük şeyler düşündüğünü söylüyorlardı.

“Bazen biri çok önemli olduğunda,” diye devam etti anne, “ona iş veren adam, başka bir yere gitmesi gerektiğini; çünkü orada yapılacak çok özel bir görev olduğunu söyleyebilir.”

“Ne tür bir görev?” diye sordu Bruno, çünkü kendine karşı dürüst olmak gerekirse, ki normalde her zaman dürüst olmaya çalışırdı, babasının ne iş yaptığından tam olarak emin değildi.

Arkadaşlarıyla bir gün okulda babalarının işleri hakkında konuşmuşlardı. Karl, babasının manav olduğunu söylemişti. Bruno bunun doğru olduğunu biliyordu; çünkü şehir merkezinde bir manav dükkânı işletiyordu. Daniel, babasının bir öğretmen olduğunu söylemişti, bu da doğrudu; çünkü uzak durulması gereken büyük çocuklara ders veriyordu. Martin, babasının aşçı olduğunu söylediğinde, Bruno bunun da doğru olduğunu biliyordu; çünkü babası bazen Martin'i okuldan almaya geldiğinde üstünde beyaz iş gömleği ve önlük olurdu.

Fakat arkadaşları, babasının ne iş yaptığını sorduğunda, Bruno bilmediğini fark etti. Tek söyleyebildiği, babasının izlenmesi gereken biri olduğu ve Fury'nin onun için büyük şeyler düşündüğüydü. Ah, ayrıca harika bir üniforması da vardı.

“Çok önemli bir görev,” dedi anne, bir an tereddüt ederek. “Çok özel bir insan gerektiren, çok özel bir görev. Bunu anlayabilirsin, değil mi?”

“Hepimizin gitmesi şart mı?” diye sordu Bruno.

“Elbette şart,” dedi anne. “Babanın yeni görevine tek başına gitmesini ve orada yalnızlık çekmesini istemezsin, değil mi?”

“Sanırım hayır,” dedi Bruno.

“Onunla olmazsak baban hepimizi çok özler,” diye ekledi anne.

“En çok kimi özlerdi?” diye sordu Bruno. “Beni mi, Gretel’i mi?”

“İkinizi de eşit derecede özlerdi,” dedi anne. Ayrımcılık yapmamak gerektiğine inanırdı.

Bruno annesinin bu inancına saygı duyardı, özellikle de en çok kendini sevdiğini bildiği için.

“Ama ya evimiz?” diye sordu. “Biz yokken evimizle kim ilgilenecek?”

Anne içini çekip odaya bir daha hiç göremeyecekmiş gibi baktı.

Çok güzel bir evdi. Bodrumu da sayacak olursak -bir de Bruno’nun, parmak uçlarına basıp çerçeveyi sımsıkı tutarak Berlin’i baştan başa görebildiği eğik camlı, çatı katını eklemek şartıyla- toplam beş katlıydı. Aşçı bütün yemekleri bodrumda yapardı, o sırada Maria ve Lars masada oturup konuşur ve kullanılmaması gereken sözcüklerle tartışırlardı...

“Şimdilik evi kapatmak zorundayız,” dedi anne. “Ama bir gün geri geleceğiz.”

“Peki ya aşçı?” diye sordu Bruno. “Lars ve Maria?.. Onlar bu evde yaşamayacaklar mı?”

“Onlar da bizimle geliyor.” diye açıkladı anne. “Şimdilik bu kadar soru yeter. Yukarı çıkıp eşyalarının toplanmasında Maria’ya yardım etmelisin.”

Bruno sandalyeden kalktı ama hiçbir yere gitmedi. Konu kapanmadan sorması gereken birkaç soru daha vardı:

“Orası ne kadar uzakta? Yani yeni iş. Bir milden uzak mı?”

“Aman Tanrım!” dedi anne gülerek. Ama garip bir gülüştü bu; çünkü mutlu görünmüyordu ve sanki Bruno yüzünü görmesin diye diğer tarafa dönmüştü. “Evet Bruno,” diye ekledi, “bir milden uzak. Aslında çok daha uzak.”

Bruno’nun gözleri fal taşı gibi açıldı ve ağzı O şeklini aldı. Bir şeye şaşırdığında hep olduğu gibi, kollarının uzadığını hissetti.

“Berlin’den ayrılacağız demek istemedin, değil mi?” diye sordu, sözcükler ağzından çıkarken nefes almaya çalıştı.

“Maalesef öyle,” dedi anne, başını üzüntüyle sallayarak, “babanın işi bunu...”

“Peki ya okul?..” diye sordu Bruno, sözünü keserek. Bunu yapmaması gerektiğini bilse de şartlar gereği affedileceğini

hissediyordu. “Ya Karl, Daniel ve Martin? Beraber bir şeyler yapmak istediğimizde nerede olduğumu nasıl bilecekler?”

“Şimdilik arkadaşlarına veda etmen gerekecek. Ama emnim, zamanı gelince onları tekrar göreceksin. Ve anne konuşurken bir daha sözünü kesme lütfen!” Garip ve tatsız durumlar olsa da Bruno’nun, öğretilen nezaket kurallarını çiğnemesi için bir neden yoktu.

“Onlara veda mı edeyim?” diye sordu anneye şaşkınlıkla bakarak. “Onlara veda mı edeyim?” Sanki ağzı, çiğnediği bisküvi kırıntılarıyla doluymuş da daha yutmamış gibi püskürerek söyledi sözcükleri.

“Karl, Daniel ve Martin’e veda mı edeyim?” diye tekrar etti. Sesi tehlikeli şekilde bağırırmaya yaklaşıyordu ve evin içinde bunu yapma izni yoktu. “Ama onlar hayatımdaki en iyi üç arkadaşım!”

“Ah, yeni arkadaşlar edinirsin,” dedi anne, gitmesi için elini sallayarak, sanki bir çocuğun en iyi üç arkadaşını bulması kolay bir şeymiş gibi...

“Ama planlarımız vardı!” diye itiraz etti.

“Planlar mı?” diye sordu anne bir kaşını kaldırarak. “Ne tür planlar?”

“Bu, ele vermek olur,” dedi Bruno; planlarının içeriğini açıklayamazdı. Ortalığı karıştırmak istediklerini söyleyemezdi.

Birkaç hafta içinde yaz tatiline gireceklerdi, işte o zaman sadece plan yapmayacak; onları gerçekleştirebileceklerdi.

“Üzgünüm Bruno,” dedi anne, “ama planlarınız beklemek zorunda. Bizim bu konuda seçeneğimiz yok.”

“Ama anne!..”

“Bruno, yeter artık!” Annesi kırıncı bir sesle bağırdı ve *yeter* sözünde ciddi olduğunu göstermek için ayağa kalktı. “Burada her şeyin değiştiğinden daha geçen hafta şikâyet ediyordun.”

“Artık geceleri bütün ışıkları kapatmak zorunda olmamızı sevmiyorum,” diye itiraf etti Bruno.

“Bunu herkes yapmak zorunda!” dedi annesi. “Güvenlik için. Kim bilir, belki uzakta daha az tehlikede oluruz. Şimdi yukarı çıkıp eşyalarını toplamada Maria’ya yardım etmeni istiyorum. Bazı insanlardan dolayı, hazırlanmak için dilediğim kadar bol zamanımız yok.”

Bruno başını salladı, üzgün bir şekilde uzaklaştı. ‘*Bazı insanlar*’ sözünün kendisinin kullanmaması gereken, büyüklere ait ve ‘*baba*’ anlamına gelen bir söyleyiş olduğunu biliyordu.

Yavaşça merdivenlerden yukarıya çıkarken bir eliyle tırabzanı tutuyor; yeni işin olduğu yeni evde buradaki gibi keyifle kayılan bir tırabzan olup olmadığını düşünüyordu. Bu evdeki tırabzan en üst kattan başlıyordu. Parmak uçlarına basıp çerçeveyi sımsıkı tutarak Berlin’i baştan başa görebildiği eğik

camlı küçük odanın dışından zemin kata, devasa iki meşe kapının tam karşısına kadar uzanıyordu. Bruno'nun en büyük keyfi en üst kattan tırabzana binip çılgınlık atarak aşağı kadar kaymaktı: Üst kattan bir sonrakine; anne ve babanın odasının ve asla hiçbir şartta girmemesi gereken geniş banyonun olduğu kata... Ve bir sonrakine; kendi odasının, Gretel'in odasının ve gerektiği kadar kullanmadığı küçük banyonun olduğu kata... Sonunda, en alt kata geldiğinde tırabzandan ayaklarının üstüne düşmen gerekirdi; yoksa beş kötü puan alıp her şeye yenden başlardın. Tırabzan bu evdeki en iyi şeydi.

Ayrıca büyükbaba ve büyükannenin çok yakında oturuyor olmaları çok güzel bir şeydi. O anda acaba onlar da yeni işe geliyorlar mı, diye düşündü ve öyle olduğunu varsaydı. Çünkü onları geride bırakmaları düşünülemezdi. Kimsenin Gretel'e pek ihtiyacı yoktu; çünkü o *umutsuz vakaydı* –ve eve bakmak için kalması çok daha iyi olurdu– oysa büyükbaba ve büyükannen için hissettikleri tamamen farklıydı.

Bruno yavaşça merdivenlerden çıkıp odasına yöneldi; ama içeri girmeden aşağıya doğru baktı. Anneyi, yemek odasının karşısındaki, babanın Girilmesi Her Şartta Her Zaman Yasak çalışma odasına girerken gördü. Annenin, yüksek sesle babaya bir şeyler söylediğini duydu. Bunun üzerine baba, sesini annenin yapamayacağı kadar yükseltti ve tartışmaya son

verdi. Sonra çalışma odasının kapısı kapandı ve Bruno konuşulanları daha fazla duyamadı. Odasına gidip toparlanma işini Maria'dan devralmanın iyi bir fikir olacağını düşündü. Yoksa Maria, eşyalarını dolaptan dikkatsizce çıkarabilirdi; özellikle de arka tarafa sakladığı, sadece ona ait olan ve başkasını hiç ilgilendirmeyen şeyleri...

İki çocuğun gözünden savaşın acımasızlığını gösteren, dokunaklı ve çarpıcı bir hikâye.

John Boyne'un tüm dünyada yüz binler satan muhteşem romanı *Çizgili Pijamalı Çocuk*, Tudem Modern Klasiklerin çatısı altında, okuruyla tekrar buluşuyor...

"Yazar, kitap boyunca okurun hep bir adım önündeki konumunu korurken, öldürücü darbeyi son sayfalarda indiriyor."

The Independent

Tudem
Modern
Klasikler

ISBN: 978-605-9604-49-9

9 786059 604499